

Spacer śladami historii

Odwiedzili miejsca związane z życiem codziennym ludności polskiej i żydowskiej w Piotrkowie w latach 1939 - 1944. Pierwsze bomby spadły na miasto w piątek, 1 września 1939 roku około godz. 10. W sobotę, 2 września wieczorem, po tragicznych w skutkach nalotach, rozpoczyna się exodus ludności cywilnej. Definitywnie miasto zostało zajęte przez Niemców już 5 września 1939 roku.

Pierwszymi ofiarami polityki okupanta zostali piotrkowianie pochodzenia żydowskiego. W ciągu kilku pierwszych dni po zdobyciu miasta Niemcy przeprowadzili egzekucje na kilkuset mieszkańcach miasta i okolic. Miasto pogrążyło się w morzu ognia. Bombardowano stację towarową PKP, bomby spadły na pocztę, budynek Banku Polskiego i siedzibę zarządu Belgijskiej Spółki Akcyjnej Hut Szkła Emila Haeblera przy ulicy Legionów w Piotrkowie. Samoloty prowadziły bombardowanie kilku kamienic przy ul. Słowackiego i Narutowicza. Ucierpiały także koszary przy placu pofranciszkańskim. Niemcy po rozpoczęciu okupacji splądrowali majątek piotrkowskich Żydów oraz rozpoczęli ich prześladowania.

Na początku października 1939 roku rządy w mieście objął dygnitarz NSDAP Hans Drechsel, który wydał rozkaz o utworzeniu zamkniętej dzielnicy żydowskiej. Getto zostało zlokalizowane na niewielkim terenie Starego Miasta. Niemal dziesięcioletnia społeczność żydowska Piotrkowa została stłoczona w 182 domach, w których znajdowało się jedynie 4187 izb mieszkalnych. Z biegiem czasu Niemcy osiedlali w getcie piotrkowskim Żydów z innych miejscowości. Jesienią 1942 roku przebywało w nim aż 29 tysięcy ludzi. Przeludnienie potęgowało złe warunki sanitarne panujące w getcie od początku jego istnienia. Wielu z mieszkańców zmarło wskutek chorób i pracy ponad siły. Getto w Piotrkowie Trybunalskim wyróżniało się tym, że było otwarte. Nie było otoczone murem, ale jego obszar wytyczały oznakowane słupy ostrzegające o zakazie przekraczania granic. W nocy z 13 na 14 października 1942 roku Niemcy w ramach akcji "Reinhardt" rozpoczęli likwidację getta piotrkowskiego. 22 tysiące Żydów zostało wywiezionych do obozów zagłady, a część z mieszkańców getta została zamordowana w trakcie likwidacji. Trzy tysiące Żydów nadających się do pracy w niemieckich fabrykach zostało osadzonych w tzw. małym getcie, które funkcjonowało do 1944 roku.

Życie codzienne pod okupacją niemiecką było niezwykle trudne. Emocje, które determinowały ludzkie życie to strach oraz niepewność jutra i całkowity brak poczucia bezpieczeństwa - elementarnych potrzeb każdego człowieka.

Nikola Milewicz
Oriana Malinowska
Paulina Klauz